

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของเด็กและเยาวชนชาย ในเขตจังหวัดปริมณฑลนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methods) โดยศึกษาปรากฏการณ์ (phenomena) ประเด็น (issues) ปัญหา (problems) ซึ่งมีวิธีการวิจัยดังนี้

รูปแบบของการวิจัย

1. การวิจัยภาคเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือ เอกสาร คำบรรยาย บทความ ตั๋วบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสาร สิ่งตีพิมพ์ รายงานสถิติของหน่วยงาน

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Study) ทำการศึกษาวิจัยดังนี้

2.1 โดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

2.2 โดยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Non - Participant Observation)

กลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.กลุ่มประชากรที่เป็นเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กและเยาวชนชาย (Key informants) ในเขตปริมณฑลสี่จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี และนครปฐม

โดยกลุ่มประชากรที่ใช้อ้างอิงปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

ตาราง จำนวนเด็กและเยาวชนชายที่ถูกดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ในเขตจังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี นครปฐม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2548

ปี	นนทบุรี	สมุทรปราการ	ปทุมธานี	นครปฐม
2544	68	105	70	91
2545	72	112	72	102
2546	71	110	76	98

ปี	นนทบุรี	สมุทรปราการ	ปทุมธานี	นครปฐม
2547	85	127	81	105
2548	86	80	67	123

ที่มา ข้อมูลสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี และนครปฐม พ.ศ.2549

2. การเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยให้เจ้าหน้าที่ทำการคัดเลือกเด็กหรือเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี และนครปฐม ที่เกเรมากที่สุด หรือมีพฤติกรรมการกระทำความผิดที่รุนแรงมาก หรือผู้เป็นหัวโจก โดยเด็กและเยาวชนชายดังกล่าวจะมีอายุตั้งแต่เจ็ดปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ซึ่งกระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย 5 ฐาน คือ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา พยายามฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ซูลมุนต่อสู้อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และ ซูลมุนต่อสู้อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส จังหวัดละ 5 คน รวมจำนวน 20 คน ตามตารางข้างล่างนี้

ฐานความผิด	นนทบุรี	สมุทรปราการ	ปทุมธานี	นครปฐม
1.ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	1	1	1	1
2.พยายามฆ่าผู้อื่น	1	1	1	1
3.ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา	1	1	1	1
4.ทำร้ายร่างกาย	1	1	1	1
5.ซูลมุนต่อสู้อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย / ได้รับอันตรายสาหัส	1	1	1	1
รวม 20 คน	5	5	5	5

โดยคัดเลือกเด็กและเยาวชนชายที่มีพฤติกรรมการกระทำความผิดที่รุนแรงมากที่สุดในแต่ละฐานความผิดซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ฐานความผิดข้างต้น จังหวัดละ 5 คน จำนวน

4 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 20 คน ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนชายที่ถูกคัดเลือกจะต้องรับสารภาพในความผิดที่ถูกกล่าวหาด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์โดยใช้เทปบันทึกเสียง และการจดบันทึกข้อความที่สำคัญในระหว่างการสัมภาษณ์ เมื่อมีการบันทึกเสียงแล้วจะต้องนำมาถอดเทปบันทึกในทันที และมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้ากัน (Face – To – Face) มีความเป็นกันเองและเป็นธรรมชาติ แบบผ่อนคลายสบาย ๆ ไม่เร่งรีบ โดยการสัมภาษณ์นั้นผู้สัมภาษณ์จะใช้คำถามที่จดจำประเด็นต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลโดยใช้เทปบันทึกเสียง ใช้คำถามเปิด (open – ended question) ไม่กำหนดโครงสร้างของข้อมูล ไม่ใช้แบบสอบถามที่มีโครงสร้าง แต่กำหนดประเด็นไว้ เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยจะเริ่มต้นอย่างช้า ๆ พยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ดีถามคำถามที่ไม่มีทิศทาง และให้ผู้ให้สัมภาษณ์เรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญ ก่อนที่จะเข้าสู่จุดเน้นของการวิจัย

ลักษณะของคำถามเป็นแบบไม่มีโครงสร้าง ไม่มีทิศทาง คำถามเปิด จะแยกเป็น 3 ลักษณะ

- 1.คำถามหลัก (main question) ตามประเด็นที่กำหนดไว้วัตถุประสงค์
- 2.คำถามชักใช้ไล่เรียง (probe) ให้ผู้ตอบระบุถึงความรู้สึกเกี่ยวกับประเด็นนั้นๆ เพื่อจะได้ตอบให้จบประเด็น
- 3.คำถามติดตาม (follow up) ชักถามขยายความนัยสำคัญของสิ่งที่พูดไปแล้ว เพื่อดำเนินการตามเนื้อหาของเรื่องเป็นการขยายความตามบริบท (Rubin and Rubin , 1995 อ้างถึงในสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์,2547 หน้า 67)

แนวทางการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การทำงานหรืออาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ส่วนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 3 สาเหตุของการตัดสินใจขณะกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม แบบมีโครงสร้าง บันทึกข้อมูลการสังเกตในแบบฟอร์มที่ได้กำหนดประเด็นการสังเกตไว้แล้ว และมีการสนทนาแบบสบาย ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยใช้เทปบันทึกเสียงการสนทนาระหว่างผู้สัมภาษณ์กับเด็กหรือเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้เทปบันทึกเสียงมาแล้ว นำมาถอดเทปบันทึกในทันที ในขณะที่บันทึกเทปผู้สัมภาษณ์จะใช้วิธีการจดบันทึกประเด็นการสัมภาษณ์ที่สำคัญได้ด้วย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจ โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในสถานพินิจเกี่ยวกับประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิต ของเด็กและเยาวชน ซึ่งเจ้าหน้าที่ในสถานพินิจเป็นผู้เฝ้าสังเกตการณ์อยู่ร่วมกับเด็กเป็นระยะเวลาหลายเดือนและเป็นผู้เก็บรวบรวมสืบเสาะข้อมูลประวัติส่วนตัวของเด็กและจัดทำรายงานการสืบเสาะและพินิจไว้

3. การเก็บข้อมูลจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม มีโครงสร้าง ใช้การจดบันทึกและทำเครื่องหมายในแบบฟอร์มมีการกำหนดประเด็นสิ่งที่สังเกตไว้ก่อนการเข้าสังเกตกลุ่มตัวอย่าง การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม และเก็บข้อมูลแบบมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นปัญหาและกำหนดสิ่งที่จะสังเกตไว้ในแบบฟอร์มก่อนเข้าไปสังเกตกับกลุ่มตัวอย่าง ในขณะที่สังเกต ผู้วิจัยทำการจดบันทึกและทำเครื่องหมายในแบบฟอร์ม

ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(1) ขั้นการศึกษานำ เป็นการศึกษารายละเอียดของเรื่องที่ทำการศึกษาทั้งจากเอกสาร วิชาการแนวคิด ทฤษฎี รายงาน และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์

(2) ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผลที่ได้จากการศึกษานำ ทำให้สามารถนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัย

(3) ขั้นตอนการตรวจสอบและทดลองใช้แบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์และรับคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม และจำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ ทำการทดสอบลองผิดลองถูก

(4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์อีกครั้ง แล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง โดยผู้สัมภาษณ์จะต้องทำความเข้าใจในแบบสัมภาษณ์และจดจำข้อคำถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างโดยเป็นธรรมชาติ สบาย ๆ มากที่สุด และมีความเป็นกันเอง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล เทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความไว้วางใจจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การเปิดเผยข้อเท็จจริงในเวลาต่อมา ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการแนะนำตนเองโดยไม่ได้ปกปิดข้อเท็จจริงใด และมีข้อตกลงร่วมกันว่า ขอให้ พูดคุยกันในส่วนที่เป็นความจริงเท่านั้น และอย่าให้เด็กและเยาวชนทุกคนมั่นใจว่าข้อมูลที่พวกเขาให้สัมภาษณ์มานั้น ผู้ศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับเพราะถือว่าเป็นจรรยาบรรณแห่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วย

ขั้นตอนการสร้างแบบฟอร์มสำหรับเก็บข้อมูลการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม มีโครงสร้าง

(1) ขั้นการศึกษานำ เป็นการศึกษารายละเอียดของเรื่องที่ทำการศึกษาทั้งจากเอกสาร วิชาการแนวคิด ทฤษฎี รายงาน และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบฟอร์ม กำหนดประเด็นที่มีความสำคัญหรือสิ่งที่ต้องการสังเกต

(2) ขั้นตอนการสร้างแบบฟอร์ม ผลที่ได้จากการศึกษานำ ทำให้สามารถนำมาสร้างแบบฟอร์มเพื่อใช้ในสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างแบบฟอร์มต้องมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

(3) ขั้นตอนการตรวจสอบและทดลองใช้แบบฟอร์ม โดยนำแบบฟอร์มที่ได้สร้างขึ้นตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบฟอร์ม ตรงประเด็น และรับคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบความเหมาะสมของสิ่งที่ต้องการสังเกต ตรวจสอบโดยการทำการทดสอบลองผิดลองถูกหลายๆครั้ง

(4) ปรับปรุงแก้ไขแบบฟอร์มอีกครั้ง แล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Analysis)

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความและตำราทางวิชาการต่าง ๆ
2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยถอดคำพูดจากข้อมูลที่รวบรวมมาได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in – depth interview) ในลักษณะของการพิมพ์ข้อความ (texts) ที่ได้จากการสัมภาษณ์และการบันทึกการสังเกต (Observation notes) และบันทึกความจำ (memos) เป็นแฟ้มเอกสารข้อความ (word processing documents)

ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ด้วยการจำแนกประเภทของข้อมูล โดยมีแนวคิดที่จะนำไปสู่ข้อสรุปหรือทฤษฎีที่จะเป็นผลผลิตของงานวิจัยซึ่งวิเคราะห์จากข้อมูลย่อยก่อนแล้วจากการนำข้อมูลย่อยที่คล้ายคลึงหรือประเภทเดียวกันจนเป็นประเด็น (topic) แล้วนำหลาย ๆ ประเด็นรวมกันจัดเป็นกลุ่มประเด็น (category) จากนั้นหาความสัมพันธ์ของกลุ่มประเด็นเพื่อสร้าง (pattern) บทสรุป หรือ แบบแผนของกระบวนการทางความคิดในภาพรวม (holistic) โดยผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ใน 3 ลักษณะ คือ

1. การตีความข้อมูล (Interpretation)
2. การเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison)
3. การสังเคราะห์ข้อมูล (data synthesis)

เชื่อมโยงกันให้เป็นแบบแผนกระบวนการทางความคิดแล้วสร้างเป็นแนวคิดสรุป (conceptualization)

การรายงานผล

การนำเสนอผลงานวิจัย จะเป็นการนำเสนอข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล โดยนำเอาข้อความของผู้ให้ข้อมูลมาเสนอเป็นย่อหน้า หรือเป็นประโยค หรือเป็นคำสอดแทรกในข้อความของรายงานให้กลมกลืน โดยจัดระเบียบ แยกแยะประเด็นคำตอบของผู้ให้ข้อมูลด้วยความละเอียด ในความรู้สึกและอารมณ์ที่แฝงอยู่ในข้อความนั้นๆ รายงานผลการศึกษาด้วยรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา เป็นกรณีศึกษาแต่ละราย (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม, 2547 : 280)